

NUMER 24.

KWARTAŁ II.

NUMER 76.

ROK TRZECI

MOTYL

PIĄTEK DNIA 25. CZERWCA 1830. ROKU.

CIEKAWY CUDZOZIEMIEC.

(*Dokończenie*).

Ale czyż ludzka bieda dojdzie naszych Panów,
Mówią Podstaroścemu tak mi Wasé postanów.
A on pędzi harapem do ciężkiej pańszczyzny,
Cierpi człowiek rad nie rad, dożyje siwizny.
Aż gdy z nas grosz wygnietą iak z makuchów olój,
To i na Podstarościch przychodzi też kolój.
Rachmistrzów sprowadzają którzy ich nicuią,
Kiedy się za lat kilka im nie wyrachuią.
Biorą bydło i sprzęty zatrzymuią konie,
W kajdany go okuią nie folguią żonie.
I tego i owego z zasług wykwituią,
Ledwo żytki z drugiego sługi nie wypruią.
Różne mu wynajduią przez te lata winy,
Chociaż tego ni iakiój nie będzie przyczyny.
Zgoła Panie kochany źle się u nas dzieie,
Iuż nawet żyd niewierny z nas biednych się śmieie.

Nic się dobrze nie dzieie a iedno źle wszędzie,
Moj Boże iakiż z temi ludźmi koniec będzie?
Odchodzę tedy od fur, i od owych ludzi,
Nic mi stąd ale wielką we mnie przykrość budzi.
Tak przebrane bezprawie, kilku dniowa słota,
Ledwo daie mi wybrnąć z kałuży i błota.
Czy na dworze czy w karczmie leie się za kołnierz,
Nie zniósłbym gdyby nie myśl, że m kiedyś był żołnierz.
Co wioska żyd arendarz poi włóścian w szynku,
Łowi wszędy pieniądze, burmistrzuie w rynku.
Baby mu chusty piorą, izby zamiataią,
Chłopi się koło garców w święto uwiiają.
Chłop się żydowi kłania żyd nad nim przewodzi,
A czyliż się zwierzchności tak pozwalać godzi.
Iakże tu katolicy żydów ścierpieć mogą,
Wszędzie śmierdzi, gdzie tylko człowiek ruszy nogą.
Niemogę iuż wytrzymać pytam Mieszczanina,
Iaka mnogości żydów tutaj iest przyczyna.
Alboż to nie iest wolno co chcieć robić Panie,
Pomieszczą się tu Żydzi, Tatarzy, Cyganie.
A z tych pierwi najlepsi bo niosą intraty,
Woli Xiądz i Pan Żyda bo im płaci raty.
Ieszcze się Pan wczasuie, w łóżku ieszcze leży,
A iuż żyd z głową cukru albo z kawą bieży.
Pan też temu bardzo radi z ochotą chwyta,
Nie uważa nic nato iak rzecz iest nabyta.
I gdyby żydów niemiał bardzoby z ubożał,
O katolika niedba chociaźby pogorzał,
Kazałby się żydowi w tym miejscu budować.
A iuż też mi się przykrzy tutaj podróżować.
A czegoż bym nie widział gdybym był przez zimę?
Chciałem odwiedzić Polskę nie Ierolimę!

INTRYGA SEJMOWA.

Jest Intryga Starosta wielkim głosem woła,
Jest Intryga Pan Chełmski Izbę o nią wini,
Wszyscy na nią, Marszałek Litewskiego koła,
Wrzeszczy chrapliwy woźny tój tu praw świątyni.
Jest Intryga wołaią wszyscy iój wspólnicy,
Gdzież jest przecie ia wam trzy miejsca iój wymienię.
Jeśli nie jest w Hetmana kuchni lub piwnicy,
Najpewniej, że się w jego schroniła kieszenie.

WIERSZYK DO UCZNIĄ GNUŚNEGO.

(*Nadesłany*).

Cóż to jest: panie Pawle dla czego tak smutny?
Dla czego? bo się zbliża ten moment okrutny,
Mrozy spadły, więc w iarzmo tój okropnej szkoły,
Znowu iak bez rozumne zaprzęgą nas woły;
Co gorsza w czasie mrozów odbyliśmy święta:
Lecz proszę o kalendarz: rak, byk i bliźnięta,
Ach wszystko czarno, święta ani iednej doby,
Teraz to nas gnieść będą różnemi sposoby,
Teraz człowiek zapomni, że żyje na świecie.
Wstydź się Pawle tak mówić czas rozum mieć przecie,
Czas myśleć iak przystoi poczciwemu człeku,
Wszak nie dzisiaj zacząłeś drugi krzyżyk wieku,
Patrz na Iana pod murem iak wyciąga rękę,
I zaklina przechodnich na Chrystusa mękę.
Znasz i pana Michała co w pysznym ubiorze,
Czwórką ładnych kasztanów bruk Warszawski orze,
Piie dobrze, ie smaczno i mieszka wygodnie,
Co iednem słowem życie wspaniale i modnie.
Wszyscy wiedzą o Ianie, że był niegdyś panem,
A dzisiaj nędzny żebrak płacze nad swym stanem,

Powiedz proszę skąd poszły te wielkie odmiany,
Iż Ian na miejsce sukien wdział kaftan łątany.
Wszakże razem z Michałem byli w iednej szkole,
Lecz Michał lubił pracę, a pan Ian swawolę. —

P. B. z Kl: IV.

O UCZCIWOŚCI.

Co robimy zazwyczaj w ciągu naszego życia? *Co nam się podoba.* Nie występku lękamy się ale hańby, i byleby opinja oddalała wstyd a do uczynku sławę przywiązywała, śmiało wykroczenia się dopuszczamy, i człowiek tak usposobiony nazywa się bez ceremonji *uczciwym człowiekiem*, a ktoś wie, czyli nie dziękuje Bogu, że nie jest iako *ieden z owych*? Zarozumiałość, nad którą zaiste najmniejsza rozwaga ukorzyć nas powinna. Mądrze iednem Rzymianie oznaczyli nazwiskiem *siłę i cnotę*. Nie ma rzeczywiście cnoty ściśle wziętej bez zwycięstwa nad nami samymi, i wszystko co nas nie kosztuje niczego warto. Oddzielmy od nędznych cnot naszych cośmy winni temperamentowi, dumie, okolicznościom i niemożności naszej, coż nam zostanie? Bardzo niestety mało; nie waham się tego wyznać, i nigdy straszego tego przedmiotu nie rozważam bez chęci upadnięcia obliczem iako winowajca przebaczenia błagający i ukorzenia się na wszelkie przyszłe nieszczęścia spaść na mnie mogące iako zadosyć uczynienie długom, które wiecznej sprawiedliwości zaciągnąłem. Nie uwierzyłbys jednak czytelniku ile mi ludzi mówiło w życiu, iżem *bardzo uczciwy człowiek*. —

O PROROCTWIE MALACHJASZA.

Malachiasz (święty), arcybiskup Armaceński w Irlandji, pobożnością i pracami pasterskimi wielce wsławiony. Scisłą przyjaźnią złączony z świętym Bernardem, gdy go w Clara-vallis odwiedzał, tamże życia dokonał r. 1148. Proroctwa pod imieniem Malachiasza świętego na Papieżów wydane, nader były sławne w wiekach mniéj oświeconych. Najpierwszy o nich wzmiankę uczynił Arnold de Wyon. Zgadza się na to wielu pisarzy poważnych, iż te proroctwa umyślnie skomponowane były od partyzantów kardynała Simoncelli, pod czas konklawe roku 1590. Iakoż na tuż następujące papieżstwo ten kardynał mianowany od nich był, pod temi słowy: *De antiquitate urbis*, iż był rodem z Orwietu, które miasto w łacińskim języku nazywa się *Urbs Vetus*. Proroctwa te zaczynają się od Celestyna II. Papieża obranego roku 1143, i w czém nic dziwnego, że o przeszłych Papieżach pisane, dość dobre mają z okolicznościami ich się tyczącami konnexje, dalej zaś, albo okoliczności zbyt naciągać potrzeba, albo też wcale proroctwo osobom nie przystało; iako naprzykład Benedyktowi XIII. nader spokojnemu: *Miles in bello*, albo nader uczonemu Benedyktowi XIV. *Animal rurale*.

Dla ciekawości iednak czytelnika te proroctwa z wyrażeniem Papieżów, do których stosowane kładziemy.

- 1143 *Ex castro Tiberis*: Celestyn II, urodzony w zamku nad Tybrem.
- 1144 *Inimicus expulsus*: Lucjusz II, z domu Caccianemici.
- 1145 *Ex magnitudine montis*: Eugenjusz III, urodzony w Grandmont.
- 1153 *Abbas Suburranus*: Anastazyusz IV, Konrad Laburri.
- 1154 *De rure albo*: Adrjan IV, biskup Albaneński.
- 1159 *Ex tetra carcere*: Wiktor IV, antypapa kardynał tytułu świętego Mikołaja *in carcere Tulliano*.
- 1164 *Via Transtiberina*: Paschalis III, antypapa kardynał S. Mariae trans Tiberim.
- 1170 *De Pannonia Tusciae*: Kalixt III, antypapa Węgrzyn rodem, biskup w Tusculum.
- 1170 *Ex ansere custode*: Alexander III, z domu Paparoni, herbu wieże. Paparo w Włoskim języku gęś.
- 1181 *Lux in otio*: Lucyusz III, biskup Ostyeński.
- 1185 *Sus in cribro*: Urban III, z familji Crivelli, której herb prosię w rzeszocie.
- 1185 *Ensis Laurentii*: Grzegorz VIII, kardynał tit: S. Wawrzeńca, pieczętujący się dwoma mieczami.

- 1187 *Ex schola exiit*: Klemens III, z domu Scholarii.
 1191 *De rare Bovensi*: Celestyn III, familji Bovis.
 1198 *Comes signatus*: Innocenty III, z hrabiów de Signi.
 1216 *Canonicus ex latere*: Honorjusz III, kanonik Laterański.
 1227 *Avis Ostiensis*: Grzegorz IX, biskup Ostjeński orłem pieczętujący się.
 1241 *Leo Sabinus*: Celestyn IV, biskup Saliny, herbu Lew.
 1243 *Comes Laurentius*: Innocenty IV, kardynał świętego Wawrzynca.
 1254 *Signum Ostiense*: Alexander IV, biskup Ostjeński.
 1261 *Ierusalem Campaniae*: Urban V, urodzony w Szampanji patriarcha Ierozolimański.
 1265 *Draco depressus*: Klemens IV, herbu żmija.
 1271 *Angvineus Vir*: Grzegorz X, Visconti mający w herbie węgorza czyli weża.
 1276 *Concionator Gallus*: Innocenty V, Francuz Dominikan.
 1276 *Bonus Comes*: Adrijan V, Ottobonus hrabia Fiesque.
 1276 *Piscator Thascus*: Jan XXI, Piotr biskup Tuskulański.
 1277 *Rosa composita*: Mikołaj V, zwany compositus, herbu róża.
 1281 *Ex telonio liliacei Martini*: Marcin IV, herbu lilie.
 1285 *Ex Rosa Leonina*: Honorjusz IV, herbu lew różę trzymający.
 1288 *Picus inter escas*: Mikołaj VI, Picenus z miasta Esculanum.
 1294 *Ex eremo celsus*: Celestyn V, pustelnik.
 1294 *Ex undarum benedictione*: Bonifacy VIII, imieniem Benedykt.
 1303 *Concionator Patareus*: Benedykt XI, zakonu kaznodziejskiego.
 1305 *De fossis Aquitanicis*: Klemens V, z Akwitani.
 1316 *De sutore osseo*: Jan XXII, syn szewca.
 1329 *Corsus schismaticus*: Mikołaj V, antypapa.
 1331 *Frigidus Abbas*: Benedykt XII, opat de Froidmont.
 1342 *Ex rosa Atrabatensi*: Klemens VI, biskup Artezii.
 1352 *De montibus Pammachii*: Innocenty VI, tytułu świętego Pammachjusza herbu sześć gór.
 1362 *Gallus Viccomes*: Urban V, Francuz Nuncjusz u książąt Visconti w Medjolanie.
 1370 *Novus de virgine forti*: Grzegorz XI, kardynał tytułu S. Mariae novae uazwiskim Beaufort.
 1378 *De cruce Apostolica*: Klemens VII, herbu krzyż Kardynał tytułu Apostołów.
 1394 *Luna Cosmedina*: Benedykt XIII, antypapa zwany: de luna, tytułu S. Mariae in Cosmedin.
Schisma Barcinorum: Klemens VIII, antypapa Kancjnik Barcelloński.
De inferno Pregnani: Urban VI, z domu Pregnani urodzony koło Neapolu we wsi zwanéj piekło.
Cubus de mixtione: Bonifacy IX, herbu Cubus.
 1404 *De meliore sidere*: Innocenty VII, herbu gwiazda, hrabia Meliorati.

- 1406 *Nauta de pontenigro*: Grzegorz XII, Weneta.
 1409 *Flagellum solis*: Alexander V, herbu słońce.
 1410 *Cantus Sirenae*: Ian XXIII, Neapolitańczyk, herb tego miasta Syrena.
 1417 *Columna veli aurei*: Marcin V, kolumna, kardynał S. Grzegorza in Velabro albo, in velo aureo.
 1431 *Lupa Caelestina*: Eugenjusz IV, Celestyn.
 1439 *Amator crucis*: Felix V, antypapa Amadeusz książę Sabaudji, herbu krzyż.
 1447 *De modicitate lunae*: Mikołaj V, urodzony w Lunie.
 1455 *Bos pascens*: Kalixt III, herbu ciołek.
 1458 *De capra et Alberga*: Pius II, Sekretarz niegdyś Kardynałów Capranico i Albergati.
 1464 *De corvo et Leone*: Paweł II, biskup Cerwii, herbu lew.
 1471 *Piscator Minorita*: Sixtus IV, Franciszkan syn rybaka.
 1484 *Praecursor Siciliae*: Innocenty VIII, Ian Gibo.
 1492 *Bos Albanus in porta*: Alexander VI, biskup Portueński, herbu ciołek.
 1503 *De parvo homine*: Pius III, Piccolomini.
 1503 *Fractus Jovis juvabit*: Iuljusz II, herbu dąb.
 1513 *De craticula Politiana*: Leon X, imieniem Wawrzyniec uczeń Policjana.
 1522 *Leo Florentius*: Adrjan VI, herbu lew.
 1523 *Flos, pilae, aut pillulae*: Klemens VIII, mający w herbie pigułki.
 1534 *Hiacynthus Medico*: Paweł III, herbu hjacynt.
 1550 *De corona montana*: Iuljusz III, herbu góry.
 1555 *Frumentum floccitum*: Marcellus II, herbu kłosa.
 1555 *De fide Petri*: Paweł IV, Piotr Caraffa.
 1559 *Aesculapi pharmacum*: Pius IV, Medicis we wsi.
 1566 *Angelus nemorosus*: Pius V, urodzony we wsi Boschi, co się tłómaczy las.
 1572 *Medium corpus pillularum*: Grzegorz XIII, herbu pół żnii.
 1585 *Axis in medietate signi*: Sixtus V, herbu lew podzielony.
 1590 *De rore caeli*: Urban VII, biskup z Kalabrii, sławnej mianą rosistą.
 1590 *De antiquitate urbis*: Grzegorz XIV, rodem z Orwietu, które miasto nazywa się w łacińskim języku *Urbs Vetus*.
 1591 *Pia civitas in bello*: Innocenty IX, z Bononji.
 1592 *Crux Romulea*: Klemens VIII, herbu krzyż.
 1605 *Undo us vir*: Leon XI.
 1605 *Gens perversa*: Paweł V.
 1621 *In tribulatione pacis*: Grzegorz XV, obrany Papieżem po uspokojeniu wojny Włoskiej.
 1623 *Lilium in rosa*: Urban VIII, herbu pszczoły.
 1644 *Iucunditas crucis*: Innocenty X, w dzień podwyższenia świętego Krzyża obrany.
 1655 *Montium custos*: Alexander VII, herbu góry.
 1667 *Sidas olorum*: Klemens IX.

- 1670 *De flumine magno*: Klemens X.
1676 *Bellua insatiabilis*: Innocenty XI, herbu lew.
1689 *Paenitentia gloriosa*: Alexander VIII.
1691 *Rostrum in porta*: Innocenty XII.
1700 *Flores circumdati*: Klemens XI.
1721 *De bona religione*: Innocenty XIII.
1724 *Miles in bello*: Benedykt XIII.
1730 *Columna excelsa*: Klemens XII.
1740 *Animal rurale*: Benedykt XIV.
1757 *Rosa Umbriae*: Klemens XIII.
1769 *Visus velox, Ursus velox*: Klemens XIV.
1775 *Peregrinus Apostolicus*: Pius VI.
1800 *Aquila rapax*: Pius VII.
1823 *Canis et colubres*: Leon XII.
1829 *Vir religiosus*: Pius VIII.

De balneis Heturiae.

Crux de cruce.

Lumen in caelo.

Ignis ardens.

Religio depopulata.

Fides intrepida.

Pastor Angelicus.

Pastor et nauta.

Flos Florum.

De medietate lunae.

De labore solis.

De fructu olivae.

In persecutione extrema sanctae Romanae ecclesiae sedebit Petrus Romanus qui pascet oves in multis tribulationibus, quibus transactis civitas septicollis diruetur, et iudex tremendus iudicabit populum.

Pismo Perjodyczne *Motyl* wychodzić będzie nadal pod tymi co i dotyczą warunkami: co Piątek wydanym będzie Numer z ryciną kolorowaną. Prenumerata w Stolicy wynosi zł: 10. po Woiewództwach zł: 12. — W Stolicy prenumerować można u PP. *Magnusa* ulica Miodowa, *Brzeziny* tamże, *Ciechanowski* Podwale, *Wemmera* Krakowskie-Przedmieście, *Szmit* naprzeciw Sgo Krzyża, w *Składzie papieru* w *Ieziornój* ulica *Wierzbowa*, *Dal Trozza* ulica *Senatorska*, *Kelichena* ulica *Długa*. —

Explication de la gravure Nro. 76. *Chapeau de Paille de riz. Robe de mousseline des Indes brodée.*

Objaśnienie ryciny Nro. 76. *Kapelusz ryżowy włoski. Sunknia muślinowa haftowana.*

W A R S Z A W A.

W DRUKARNI PRZY ULICY LESZNO Nro. 660.